

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

۲۰۲۳/۰۸/۳۰

تالیف و تتبع: غوث جانباز

آلمان یک زمانی پُر نفوذ ترین کشور در افغانستان بود!؟

پس از سرکوبی اغتشاش کلکانی ها افغانستان شدیداً به کمک های اقتصادی نیاز داشت. برتانیه کبیر در سال ۱۹۳۱ به حکومت محمد نادر خان کمک های گسیل داشته بود، لیکن متعاقباً در ارایه کمک ها وقفه طولانی بوجود آمد.

برتانیه کبیر و اتحاد شوروی حاضر بودند کمک های خود را به کابل ادامه دهند، لیکن صدراعظم افغانستان (هاشم خان، کاکای پادشاه) توصیه می نمود تا در مسأله دریافت کمک ها از این کشورها برخورد محتاطانه صورت گیرد.

اتحاد شوروی در میان بعضی از حلقات فوقانی حاکمیت آن وقت افغانستان نگرانی بر میانگيخت. افزون بر آن، شاه امان الله که با اتحاد شوروی نزدیک شده و متعاقباً آنچه با او رخ داد هنوز در حافظه ها تازه بود. هاشم خان به اتحاد شوروی اجازه نداد که در خاک افغانستان نمایندگی دائمی اقتصادی خود را ایجاد نماید. در عین حال، هراس و بی اعتمادی در مورد انگلیس ها ذات البینی می نمود.

به همین دلیل مهم ترین کمک کنندگان افغانستان از سال ۱۹۳۵ به این سو آلمان (گذشته استعماری در آسیا نداشت)، ایتالیا (تلاش میکرد تا انحنای برلین- روم را ایجاد نماید) و جاپان شدند. روابط افغانستان مخصوصاً با آلمان به سرعت رو به انکشاف بود. آلمان به افغانستان کمک های اقتصادی و تخنیکی را که در برگیرنده اعمار بندها و ستیشن های تولید برق بود میزول می داشت. یک شبکه مختلط از متخصصین آلمانی که شامل ماهرین امور سروی، مطالعه و جستجوگری بود به ولسوالی نورستان (آن وقت ولسوالی بود) سفر کرد. نتایج ابتدائی سروی ها و مطالعات در نورستان از طرف آلمانها امیدوار کننده خوانده شد.

آلمان در سال های دهه سی قرن بیست میلادی عجالتاً پُر نفوذ ترین کشور در افغانستان بود. کمپنی هوا پیمائی "لوفت هانزا" در نظر داشت خط هوایی "برلین - پیکن" را ایجاد نماید (حکومت آلمان آرزو داشت از این طریق راه بطرف شرق گشوده شود). (در چهار چوب این طرح، از سال ۱۹۳۷ پرواز های منظم (هفته یک مرتبه) به مسیر برلین - کابل به راه انداخته شد. در شرایط آنزمان (اگر مسیر هوایی تاشکند - کابل را در نظر نگیریم) فعالیت آلمان ها برآستی هم انقلابی در عرصه ترانسپورت هوایی بود.

دسته از زمین شناسان آلمانی در سال ۱۹۳۷ در پکتیا شروع بکار نمود. کمپنی "زیمینس" روابط دائمی خود را با افغانستان تأمین کرد. "زیمینس" توانست قبل از شروع جنگ دوم جهانی مواضع قابل ملاحظه ای در افغانستان بیابد. "زیمینس" مواضع خود را پس از جنگ نیز در افغانستان حفظ نموده نقش مهمی را در ترویج صنعت برق افغانستان و صدور سامان آلات برقی به افغانستان بازی کرد.

جرمن ها آموزش کادرهای افغان را نیز از یاد نمی بردند. آنها لیسه آلمانی (نجات) را در کابل ایجاد نموده و شاگردان صنوف بالا در آن دروس را به زبان آلمانی فرامی گرفتند. هزاران جوان افغان لیسه آلمانی را به اتمام رساندند. متعلمین ممتاز این لیسه پس از فراغت برای کسب تحصیلات عالی بدون پرداخت هزینه به آلمان اعزام می شدند. بسیاری از وزرای کابینه های بعدی افغانستان بدون مشکل و با فصاحت به زبان آلمانی تکلم می نمودند و به اصطلاح "نفوذی های" ارزش ها و ترویج صنایع و فرهنگ آلمان در افغانستان بودند.

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرو مخکي په خیر و لولی

شبکه های اطلاعاتی جرمنی به منظور جلب حمایت افغان ها تأکید می نمودند که در صورت پیروزی جرمن ها در جنگ، تمام زمین های را که برتانوی ها از افغان ها غصب نموده اند به آنها برگردانده خواهد شد. انصافاً تبلیغات جرمن ها نتایج خوبی در پی داشت. بطور مثال، وزیر دفاع افغانستان محمد داوود خان به سفارت اتحاد شوروی در کابل صرف پس از شکست آلمان در جنگ ستالینگراد (شهری در جنوب روسیه امروزی) سر زد، یعنی وقتیکه نتایج جنگ دیگر هیچ گونه شک و تردیدی به نفع شوروی و متحدین باقی نمی گذاشت. پیلوت های موسسه "لوفت هانزا" در فضای افغانستان، ایران و ترکیه با آزادی تمام پرواز می نمودند و از شهرها، مواصلات، میدان های هوایی، قله های کوه، جهیل ها و سایر اهداف در این کشورها تصویر برداری مورد نظر را بعمل میآوردند. تصاویر اکتشافی مذکور به دفتر لوی درستیز قوای مسلح آلمان موقع داد تا اطلس محرمی را که در برگیرنده خطوط مفصل پروازها از طریق این کشورها الی کراچی و چین شمالی بود، به چاپ برساند .

در شروع جنگ جهانی دوم تعدادی جرمن ها در کابل و در گُل در افغانستان بیشتر از سایر خارجی ها بود. جمعیت ایتالوی ها و جاپانی ها نیز رو به افزایش بود. در بسیاری از موارد فعالیت های این کشورها زیاد مفید نبود. بطور مثال، بندهای کوچک آب و پُل های که در چهار چوب پروژه های آبیاری به همکاری آنها اعمار می گردید عاری از کیفیت و مقاومت لازم می بود، بندها و پُل ها پس از وقوع اولین سیلاب ها از بین می رفتند. ولی روی هم رفته نفوذ آلمان و متحدین آن، منجمله تأثیرگذاری سیاسی آن بالای افغانستان روبه افزایش و گسترش بود.

اسرار دیپلوماسی